

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 28. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Onsdag den 22. april 2015
Tidspunkt: Kl. 14.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Morten Bødskov (S), næstformand, Trine Bramsen (S), Helge Vagn Jacobsen (RV), Holger K. Nielsen (SF), Pernille Skipper (EL), Jakob Ellemann-Jensen (V), Mette Bock (LA) og Lars Barfoed (KF).

Desuden deltog: udenrigsminister Martin Lidegaard og justitsminister Mette Frederiksen.

Morten Bødskov fungerede som formand under hele mødet.

1. Forelæggelse af håndtering af migrationsstrømme i Middelhavsområdet på baggrund af drøftelserne på hhv. jumborådsmødet (udenrigsanliggender samt retlige og indre anliggender) den 20. april 2015 samt rådsmødet (almindelige anliggender) den 21. april 2015 forud for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 23. april 2015

Ekstraordinært Det Europæiske Råd 23/4-15 (2015-16) – bilag 1
(Kommissionens forslag til 10 indsatsområder)
Rådsmøde 3385 - Udenrigsanliggender (2015-16) – bilag 1
(orienterende notat vedr. en drøftelse af migration i
jumborådsmødeformat (udenrigsanliggender samt RIA) 20/4-15)
Rådsmøde 3383 - almindelige anliggender (2015-16) – bilag 2
(orienterende notat vedr. rådsmøde almindelige anliggender
21/4-15 om migration)

Udenrigsministeren: Som I ved, blev der på baggrund af den tragiske ulykke i Middelhavet søndag eftermiddag indkaldt til et ekstraordinært fælles rådsmøde for udenrigs- og indenrigsministre – det såkaldte jumbomøde om migrationsstrømme i Middelhavet – der fandt sted den 20. april 2015. Jeg drøftede også sagen med mine kolleger i Rådet for Almindelige Anliggender i går, den 21. april 2015, ligesom der som bekendt er indkaldt til ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd om sagen på torsdag. Efter aftale med udvalget vil statsministeren forelægge dette møde skriftligt.

Der er desværre ikke tale om en ny problemstilling. Håndtering af migrationsstrømmene og særlig de farlige ruter over Middelhavet har længe stået meget højt på EU's dagsorden, både hos justits- og indenrigsministrene og blandt udenrigsministrene. Weekendens tragiske ulykke med så mange omkomne illustrerer desværre i al sin tydelighed, at vi står over for en ekstrem kynisme fra menneskesmuglernes side og en lige så stor desperation fra migranternes side, der er villige til at sætte deres liv på spil for at komme til Europa. Langt den største gruppe kom i 2014 fra Syrien efterfulgt af mennesker fra Afghanistan, Eritrea, Somalia, Irak og en stribe vestafrikanske lande, men i årets første måneder ser det ud til, at flygtninge fra vestafrikanske lande har været dominerende.

Der er tale om en ekstrem kompleks problemstilling. Der er ingen snuptagsløsninger, men der er en klar vilje til at håndtere problemerne med en bredspektret og ambitiøs tilgang. Ingen lande i EU kan løse problemerne selv. Vi er nødt til at arbejde sammen.

Helt overordnet var der på rådsmøderne enighed om behovet for bedre samarbejde internt i EU og styrket samarbejde med transit- og oprindelseslande for at beskytte flygtninge. Vi skal især se på, hvorledes vi kan afhjælpe årsagerne til den voldsomme tilstrømning – ustabilitet, nød og konflikter. Det er afgørende, at vi skaber de nødvendige rammer, så mennesker ikke føler sig nødsaget til at sætte deres liv på spil for at søge mod Europa. Det er også klart, at de sydlige EU-lande står i en meget svær situation. De står over for et stort antal ulovlige migranter, der ankommer via Middelhavet. Fra alle sider var der på rådsmøderne en klar vilje til at bistå de sydlige EU-lande i denne opgave.

På jumborådsmødet i mandags fremlagde Kommissionen ti konkrete forslag til indsatser til håndtering af problemet. Justitsministeren vil om lidt komme ind på de forslag, der relaterer sig til området for retlige og indre anliggender, mens jeg vil komme ind på de udenrigspolitiske aspekter. På mødet i Det Europæiske Råd forventes der især at blive lagt op til en styrkelse af eksisterende missioner inden for eksisterende rammer. Derudover vil der blive sendt stærke budskaber til menneskesmuglerne og udtrykt erkendelse af behovet for solidaritet med de særligt berørte medlemslande. Der forventes også opbakning til en styrket indsats i oprindelses- og transitlande, hvilket er noget vi fra dansk side har fremhævet vigtigheden af.

Af konkrete indsatser på det udenrigspolitiske område foreslår Kommissionen for det første at iværksætte indsatser for at tilbageholde og destruere smuglerfartøjer. Der henvises her specifikt til erfaringerne fra EU's succesfulde antipiraterioperation, Atalanta, ved Afrikas Horn. Danmark deltager som bekendt ikke i Atalantaoperationen pga. forsvarsforbeholdet, og det vil afhængigt af operationens nærmere udformning også kunne gøre sig gældende for en operation af denne slags. Det er i givet fald selvsagt beklageligt, at Danmark ikke vil kunne bidrage på et så vigtigt område for EU.

Derudover fremhæves specifikt et øget samarbejde med Libyens nabolande fra EU's side, herunder med særlig fokus på Niger. Det støttes naturligvis fra dansk side, at man intensiverer dialogen med nabolandene, så EU's samlede indsats i regionen bliver så bredspektret som muligt. For Niger kan der eksempelvis blive tale om at styrke den civile CSDP-mission, så den får bedre muligheder for at styrke sikkerheden ved grænserne gennem kapacitetsopbygning. Derudover står EU, som nævnt på mødet i fredags, parat til at yde bidrag til stabiliseringen og genopbygningen af Libyen, når og såfremt der måtte være en politisk aftale om en samlingsregering på plads.

Der er også i EU-kredsen generel enighed om behovet for at tage fat om problemets rod, nemlig situationen i oprindelseslandene, og at styrke indsatsen i nærområderne. Både Danmark og EU yder allerede et vigtigt bidrag til at bekæmpe de kriser og den fattigdom, der driver folk på flugt. Der er den humanitære indsats og nærområdeindsatserne, når

folk er flygtet, og der er den mere langsigtede udviklingsindsats, der arbejder for at bekæmpe fattigdom og understøtte freds- og stabiliseringsindsatser, så folk ikke behøver at flygte. Udviklings- og stabiliseringsindsatsen har til formål at adressere de grundlæggende årsager til fattigdom, migration, voldelig ekstremisme etc. og er et langsigtet svar på migrationspresset mod Europa. Også derfor er bistanden så vigtig. Det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt vi skal give humanitær bistand eller udviklingsbistand. Det er et både-og.

Danmark udbetalte sidste år ca. 2,3 mia. kr. til humanitære indsatser og nærområdeindsatser. Det var ca. 800 mio. kr. mere, end der oprindeligt var afsat til disse formål for året. I 2015 har regeringen afsat 250 mio. kr. ekstra på finansloven til humanitære indsatser. Indsatsen går bl.a. til Somalia, Afghanistan, Syrien og Irak, ligesom vi i år har afsat ekstra ressourcer til Libanon og Jordan, der kæmper med at håndtere de store flygtningestrømme fra især Syrien. Også EU er en vigtig donor i mange af disse områder, hvor flygtningene kommer fra. F.eks. er EU en af de absolut største donorer i Somalia og gav i 2014 næsten 50 mio. euro i humanitær bistand til landet. Også EU's bidrag til eksempelvis Syrien er betragtelige. I 2015 forventer EU således at give mindst 400 mio. euro i humanitær hjælp til Syrien og nabolandene.

Med de store flygtningestrømme og globale udfordringer, verden for tiden oplever, er tiden ikke inde til, at EU viger fra sine forpligtelser til at støtte verdens fattigste lande eller konfliktramte stater.

Generelt vil jeg sige, at vi fra regeringens side støtter, at vi ser grundigt på alle relevante instrumenter i EU's udenrigspolitiske værktøjskasse som svar på migrationsudfordringen – det være sig gennem politisk dialog, bistand, humanitær støtte, justering af eksisterende CSDP-missioner osv. Der er tale om en krise af hidtil uset format, og det er helt nødvendigt, at vi gør, hvad vi kan, for at afhjælpe den.

Justitsministeren: I forlængelse af udenrigsministeren vil jeg også tilkendegive, at det, vi ser i Middelhavet lige nu, er en vanskelig humanitær katastrofe, der udspiller sig lige syd for vores grænser. Regeringen mener, at hele Europa må stå sammen om at afhjælpe i det omfang, vi overhovedet kan. I forlængelse af det, udenrigsministeren siger om den brede spektrerede indsats, hvad angår bistand og udvikling i nærområderne og i Middelhavet, så lad mig starte med at sige, at EU er til stede i Middelhavet. Det er en meget stor opgave, som man kan se hver dag i tv. EU leder operation Triton, som har til formål at supplere den indsats, Italien selv har ansvaret for. Triton har særlig fokus på grænseovervågning, men hjælper naturligvis også personer i havsnød. Jeg tror, man bliver nødt til også at være realistisk i denne diskussion. Kernen er, at vi skal afværge, at så mange migranter ser menneskesmuglernes både som løsning på deres meget alvorlige situation. Vi skal gøre, hvad vi kan – og dermed også mere – for at forebygge de enorme tab af menneskeliv, vi ser i Middelhavet netop nu. Derfor bliver vi nødt til at gøre noget ved migrationsruterne mod EU.

Udenrigsministeren har lige været inde på, at EU vil styrke samarbejdet med de lande, migranterne rejser igennem, og forbedre forholdene for flygtninge i nærområderne, herunder i værtslandene. EU skal selvfølgelig slå hårdt ned på de kyniske menneskesmuglere, der udnytter menneskers desperate situation. Det er derfor vigtigt, at EU's grænseagentur, Frontex, bidrager til at optrevle netværk af menneskesmuglere, og vi bliver nødt til løbende at overveje, om vi har de tilstrækkelige redskaber til at bekæmpe dem.

Jeg vil nu gennemgå den tipunktsplan, der er blevet fremlagt af Kommissionen.

Punkt 1 er et forslag om at styrke de af Frontex koordinerede operationer Triton og Poseidon, der opererer i Middelhavet, både økonomisk og operationelt. Vi kan fra regeringens side støtte dette punkt. Det bør være Frontex, der vurderer og kommer med anmodninger i denne sammenhæng, i stedet for at alle medlemslande begynder at kløge sig på, hvad der er mest behov for i Middelhavet. Det har jeg ret stor tillid til at mere kyndige, herunder Frontex, kan. Ud over det bidrag, vi allerede giver til Frontex generelt og Triton og andre operationer specifikt, er Danmark indstillet på at se med velvilje på nye anmodninger fra Frontex. Det kan gælde personelbistand og udstyr, f.eks. i form overvågningsfly og bidrag til søoperationen. Danmark bidrager til finansieringen af Frontex, herunder til Tritonoperationen, via sit bidrag til EU's budget og med personel og teknisk udstyr til de operationer, der allerede er igangsat.

I 2015 har Danmark allerede aftalt med Frontex at bidrage med 21 personer i sammenlagt ca. 790 dage til Frontex-operationerne i Middelhavsområdet. Heraf forventes ti personer at indgå i sammenlagt 350 dage i Tritonoperationen. Hertil kommer den operative daglige leder af Tritonoperationen, der er dansker og udlånt af Rigspolitiet.

Punkt 3 handler om at styrke samarbejdet mellem Europol, Frontex, EASO og Eurojust. Der er ingen tvivl om, at det er nødvendigt at alle aktører kan agere hurtigt, og at det samarbejde kan komme til at fungere, derfor støtter vi selvfølgelig også det punkt.

For så vidt angår punkt 4, der omhandler bistand til Italien og Grækenland i asylsagsbehandlingen, er det vigtigt for mig – også i forlængelse af hvad udenrigsministeren allerede har sagt – at vi fra dansk side anerkender den svære situation, som Italien og Grækenland står i. Grænselandene i EU er meget overbebyrdede netop nu, og som alle ved, er det især dertil, at mange af de ulovlige migranter ankommer. Et godt samarbejde i EU og stærke fælles løsninger er netop vejen frem. Det er vigtigt, at EU står klar til at hjælpe de medlemsstater, som oplever stort migrationspres, og som ikke har den nødvendige kapacitet på modtageområdet. Derfor støtter vi også fra dansk side, at EU skal hjælpe med at sikre korrekt registrering, passende modtagelsesforhold for asylansøgere og en effektiv behandling af asylansøgninger. Den hjælp koordineres af EU's asylstøttekontor (EASO). Fra regeringens side ser vi generelt positivt på anmodninger om støtte til modtagelsesapparatur og -organisation.

Punkt 5 omhandler medlemsstaternes pligt til at tage fingeraftryk af de asylansøgere, der kommer, og det er fuldstændig afgørende, for at det samlede asylsystem kan fungere.

Det er væsentligt for Schengensamarbejdet og for Dublinsystemet. Derfor er det vigtigt, at vi fra dansk side hjælper. Vi er klar til at stille yderligere relevant ekspertbistand til rådighed for de medlemsstater, der har udfordringer med Dublinforordningen.

Punkt 6 omhandler en overvejelse om muligheden for en akut intern omfordelingsmekanisme. Som det er udvalget bekendt, er det den danske regerings klare holdning, at asyl- og flygtningepolitikken er et nationalt anliggende, og det ønsker vi også det skal være fremadrettet, så vi er ikke tilhængere af en omfordelingsmekanisme.

Punkt 7 vedrører et frivilligt pilotprojekt om genbosætning. Det vil vi på grund af retsforbeholdet ikke være bundet af.

Punkt 8 handler om etableringen af et nyt tilbagesendelsesprogram, koordineret af Frontex, som hurtigt skal kunne tilbagesende illegale migranter fra EU-grænselande. Vi støtter op om forslaget inden for de gældende budgetter.

Endelig er der punkt 10. Her støtter regeringen forslaget om ansættelse af forbindelsesofficerer i tredjelande. Der lægges til grund, at der vil være tale om forbindelsesofficerer på EU-missioner finansieret over EU's budget. Formålet er at styrke indsamlingen og delingen af informationer om migrationsstrømme med alle medlemsstater. Det er klart, at EU's stats- og regeringsledere i morgen må sigte mod enighed, der kan omsættes til handling hurtigst muligt. Vi har fra dansk side været meget klare i kommunikationen på det felt, og det vil jeg gerne gentage her: Der er ikke nogen lette løsninger på denne forfærdelige menneskelige og komplekse situation, men det siger sig selv, at i lighed med så mange andre situationer, hvor verden brænder, vil man se Danmark spille en aktiv rolle. Vi læner os op ad de ønsker og anbefalinger, der måtte komme fra dem, der for alvor har fingeren på pulsen, og bidrager gerne med yderligere bistand til Frontex, f.eks. i form af overvågningsfly, og til selve søoperationen. Vi vil gerne bidrage med yderligere ekspertbistand via EASO, og vi kan også styrke nærområdeindsatsen i udviklings- og beskyttelsesprogrammerne. Der er ikke nogen lette løsninger, men Europa bliver nødt til at stå sammen i denne svære situation.

Mette Bock bemærkede, at af de ti skitserede forslag var nogle mere konkrete end andre. Hvordan havde man tænkt sig at styrke indsatsen i nærområderne? Det bedste ville selvfølgelig være, hvis migranterne overhovedet ikke forlader området, men bliver hjulpet i deres nærområde. Den del af tipunktplanen støttede Liberal Alliance. Det afhænger også af, om det er fattigdoms- eller krigsflygtninge.

Mette Bock syntes, det var en katastrofe, at systemet så længe havde været brudt sammen i Italien og Grækenland, og undrede sig over, at EU skal vente med at bistå, til nogen anmoder om det. EU kan netop gøre noget for at få modtagesystemet til at fungere, både af hensyn til flygtningene og til de øvrige europæiske lande. Så længe systemet ikke fungerer, siver flygtningene op gennem Europa. Det er forfærdeligt for dem selv og meget u håndterbart for landene. Vil man vente på anmodninger, eller er der konkrete planer?

Jakob Ellemann-Jensen gav justitsministeren ret i, at der ikke er nogen lette løsninger, og i, at Europa må stå sammen. Man kan ikke bare se til, mens mennesker drukner, og indsatsen skulle derfor styrkes. Udenrigsministeren havde nævnt, at en effekt af en styrket indsats kan være, at menneskesmuglere øjner muligheden for at sende folk af sted på endnu mere faldefærdige fartøjer. Det er risikoen, men det må ikke få EU til at lade dem i stikken. Jakob Ellemann-Jensen var også enig med udenrigsministeren i, at der skal sendes et stærkt signal til menneskesmuglerne. Ugen før var et islandsk kystbevogtningsfartøj blevet beskudt af formodede menneskesmuglere, mens det bjærgede flygtninge. De kom i en motorbåd fra den nordafrikanske kyst for at evakuere det synkende fartøj, så de kunne sende folk af sted på det igen. Det sagde noget om deres kynisme. Dem skal man slå hårdt ned på. Det er ærgerligt, at Danmark er ramt af forsvarsforbeholdet her.

Sondringen mellem flygtninge og migranter er vigtig. En tredjedel er flygtninge fra de mange urolige områder i Mellemøsten og i Afrika, og to tredjedele er mennesker, der håber på en bedre fremtid, hvad man formentlig også selv ville gøre i deres situation. Men Europa kan ikke rumme hele Afrika, hvor svær situationen end er. Hvad kunne man gøre for at få en hurtigere repatriering? Det er vigtigt at sende et signal om, at rejsen ikke er risikoen værd, fordi man bliver sendt tilbage. Hvad kan man fra dansk side gøre for at finde fælles løsninger for sagsbehandlingen? – sende en ladning djøf'ere til Italien?

Pernille Skipper sagde, at katastrofen både var tragisk og forudsigelig, bl.a. fordi man har valgt at lukke Mare Nostrum og i stedet iværksat Triton, som primært skal bevogte grænserne, selv om man selvfølgelig redder dem, man opdager. Der er ikke samme grad af eftersøgning. Både FN's flygtningehøjkommissær og Dansk Flygtningehjælp har opfordret til at øge redningsindsatsen. Ville regeringen arbejde for det? I praksis er der stor forskel på at bevogte grænser og forsøge at redde folk. Som man har set de sidste måneder, har det nuværende fokus på grænsebevogtning ikke betydet, at færre har begivet sig ud på den farefulde færd. Ville regeringen i lyset af det store pres på de sydeuropæiske lande arbejde for en mere fair fordeling af flygtninge? Hun opfordrede til, at man ikke nøjes med at sende en ladning djøf'ere, men at Danmark og andre nordeuropæiske lande, som ikke er under det samme pres, tager en større del af ansvaret fra Sydeuropa.

Justitsministeren svarede Pernille Skipper, at det er forudsigeligt, at fattigdomsproblemer og konflikter får flere mennesker til at flygte. Man skal være varsom med at gøre det til Europas skyld, for det er ingenlunde Europa, der står bag årsagerne til flugten. I virkeligheden er der en relevant diskussion i, hvorfor der ikke er flere rige lande i områderne op til konflikterne, der løfter et større ansvar. Danmark er et af de lande, der bidrager aller mest med udviklingsbistand og aktiv udenrigspolitik.

Hun gentog, at regeringen ikke ønsker en fælles asylpolitik, og at Danmark støtter forslaget om at bruge flere penge på Triton.

På Mette Bocks spørgsmål om det sammenbrudte asylsystem svarede hun, at der var indgået en aftale mellem EASO og både Italien og Grækenland. Hun mente, det var klo-

gest at give støtte ad den vej til registrering og sagsbehandling. Det var ikke rigtigt, at man bare sidder og ser på, at det kollapser. Der er et samarbejde i gang, men man må holde fast i, at det er medlemslandenes ansvar, at deres asylsystem fungerer. Når det er sagt, bliver resten af Europa nødt til at anerkende, at nogle lande er mere belastede end andre. Derfor støtter Danmark også særftaler og særlig indsats. Hvordan man lige præcis gør det, bestemmer EASO.

Jakob Ellemann-Jensen havde ret i, at det ikke kun er en flygtningeproblematik. Der er også et stort pres fra landene syd for Sahara, hvor det ikke nødvendigvis er krig og konflikter, der sender folk på flugt, men dårlige levevilkår. Selv om det er på en uhyre tragisk baggrund, må man have en realistisk diskussion af, at den meget store menneskemængde, der vil til Europa, ikke kan kaperes. Der er ikke arbejdspladser nok til alle de unge mænd, der gerne vil prøve lykken i Europa. Derfor må man sondre mellem illegal indvandring og flygtningeproblemet. Begge situationer er katastrofale, og menneskesmuglerne skelner ikke.

På spørgsmålet om, hvad man gør for at fremme udsendelse af dem, der ikke skal blive, svarede justitsministeren, at man her er ovre i den klassiske udenrigspolitik – man må lægge pres på landene, for at de skal tage deres egne statsborgere hjem. Her skal man skelne mellem flygtninge og immigranter. Landene er allerede forpligtet til det, men man oplever åbenlyse problemer med det.

Udenrigsministeren var enig med Jakob Ellemann-Jensen i, at der ingen tvivl var om, at man skal redde folk. Det djævelske er, at menneskesmuglerne bilder folk ind, at de nok skal blive samlet op. Det er en meget kynisk betragtning. Samtidig med en redningsindsats skal man sætte ind mod menneskesmuglerne. Der er tale om meget velorganiserede kriminelle netværk, der muligvis også har forbindelse til militserne, der kæmper i Libyen, og er med til at finansiere dem, og bagmændene tjener uhyggeligt store summer. Ud over at destruere deres fartøjer vil man efterforske deres finansiering og hvidvaskning af penge, og der er tanker om et stærkere samarbejde med myndighederne i afrejselandene, også på bagmandspoliti- og efterretningsniveau. Danmark støtter selvsagt alle mulige indsatser, især fordi en stor del er ulovlige immigranter. Flygtningene skal selvfølgelig behandles efter konventionerne og have behandlet deres sag. Der er flere grupper, og man må varetage deres respektive interesser.

Mette Bock pegede helt rigtigt på, at det er upræcist, hvad man vil gøre i nærområderne. Det påpegede Danmark også flere gange under drøftelserne, og ministeren håbede, det ville blive mere klart efter morgendagens møder. Man har peget på tre områder, hvor det er afgørende med en forebyggende indsats. Libyen er en af de største udfordringer. Landet er uden en landsdækkende regering og i en form for borgerkrig med en lang række militser. Derfor er det svært at samarbejde med myndighederne, og det er blevet et åbent transitland. At løse konflikten i Libyen – og i Syrien, Irak og Yemen – er utrolig vigtigt, og her kunne man godt bruge en håndsækning fra nabolandene, hvoraf mange bidrager med våben og penge til konflikterne. Her var det udenrigspolitiske pres vigtigt.

Man bliver også nødt til at se på, hvordan livet i de store flygtningelejre i nærområderne, hvor de fleste af verdens flygtninge opholder sig, bliver mere tåleligt gennem humanitær bistand, udviklingsbistand, landbrugsudvikling, økonomisk udvikling og ved at støtte de stater, der huser flygtningene. Den gennemsnitlige humanitære krise varer 17 år, og flygtnings liv i lejrene er altså ikke kortvarigt. Danmark skal fortsætte med at være et af de førende lande her og overveje at udvide sit bidrag, og det bør EU også, for det er helt afgørende, både på den lange, på den korte og på den mellemlange.

Ministeren påpegede, at en del af de her mennesker ikke er flygtninge i konventionel forstand, men flygter fra et dårligt, fattigt liv i skrøbelige stater og ønsker bedre livsvilkår. Hvis vi ikke formår at give dem det, hvad der heldigvis er lykkedes i mange afrikanske lande de sidste 10-20 år, vil problemet fortsætte. Derfor er der brug for både humanitær indsats og udviklingsbistand fra EU og Danmark.

Lars Barfoed bakkede op om regeringens linje. Det var tragisk, og der måtte gøres noget her og nu, men situationen var ikke principielt anderledes end før. Flygtningestrømmen var bare mere massiv og forlisene så alvorlige, at der skal en ekstraordinær indsats til. Europa skal selvfølgelig tage ansvar, men både Den Afrikanske Union og Den Arabiske Liga burde involvere sig og presses mere. Det er de kontinenter, flygtningene kommer fra, og derfor er det først og fremmest dem, der har et ansvar for at fjerne årsagerne til, at folk flygter, og hjælpe dem, der må flygte, så de ikke begiver sig ud på den farefulde sejlskud til Europa. Hvad ville man gøre for at lægge pres på disse lande? Kan man f.eks. etablere faciliteter for flygtninge i Nordafrika, som EU så kan bidrage til? Ville Den Afrikanske Union gå ind i noget sådant?

Det er vigtigt med hurtig tilbagesendelse. Overvejer man at få nogle af bådene til at vende om og sejle tilbage igen, inden de når det europæiske fastland?

Der vil formentlig være en del, som følger med flygtningestrømmene for at infiltrere Europa. Var det at tage fingeraftryk nok til at filtrere dem fra? Eller skal man gøre mere for at forhindre folk i at komme til Europa for at begå forbrydelser?

Lars Barfoed var glad for, at udenrigsministeren talte om den langsigtede indsats. Ofte sætter man ikke de nødvendige ressourcer ind her, men det var der brug for. Der var tale om meget forskellige situationer. I Nordafrika handler det i høj grad om at få skabt den sociale og økonomiske udvikling, der gør, at folk ikke føler behov for at flygte et andet sted hen for at få et bedre liv. I Syrien og Libyen er det nogle andre ting, der presser sig på. Kunne man forestille sig, at EU vil lægge ressourcer ind i den langsigtede indsats for en social og økonomisk udvikling, eventuelt i samarbejde med Den Afrikanske Union?

Holger K. Nielsen spurgte, om ministrene også fandt det underligt at høre partier, der vil skære ned på ulandsbistanden, tale om en langsigtet indsats for mere stabilitet i området. Han var enig i, at man skulle gå på to ben: løsning af akutte problemer og en langsigtet indsats, der handler om ulandsbistand. Holger K. Nielsen var også enig med udenrigsministeren i, at en stor del af problemet ligger i Libyen. Det troede han var mere alvorligt

end som så. Menneskesmuglingsindustrien har rødder helt op i magthavernes led. De forskellige militser i øst og i vest er mere og mere afhængige af indtægter fra menneskesmugling. Man risikerer, at det bliver en fast del af Libyens fremtidige samfundsøkonomi, ligesom pirateri er det i Somalia. Sådant et problem er næsten umuligt at håndtere. Man er nødt til at være meget klar på at stoppe den industri.

Holger K. Nielsen ville gerne have uddybet forslaget om at destruere bådene. Det kræver vel samarbejdsaftaler med myndighederne i Libyen? Og hvad havde man i øvrigt af planer for at få en mere kontant indsats over for Libyen?

Hvordan stillede de forskellige lande sig til forslaget i punkt 6 om, at man skulle overveje fordelingen af flygtningene i Europa? Var den fuldstændig død? Diskuterer man seriøst at indgå nogle forpligtende aftaler om, hvor mange flygtninge landene skal tage, og hvordan det skal finansieres, eller er det mest varm luft?

Pernille Skipper pointerede, at som justitsministeren siger, har Europa ikke forårsaget det, der sender folk på flugt, men Europa har stadig ansvaret for at lukke ned for redningsoperationen Mare Nostrum. Hun havde spurgt ministeren, om Danmark vil arbejde for at få en styrket redningsindsatsen, ikke om man vil styrke Triton. Der var forskel. Hvorfor forventede regeringen, at en styrkelse af Triton kan nedbringe antallet af drukneulykker? Siden søndagens katastrofe var flere taget af sted. Var der ikke behov for mere redning?

Udenrigsministeren var enig med Lars Barfoed i, at der skal lægges maksimalt pres på Den Arabiske Liga, golfstaterne ikke mindst, for at påtage sig en større del af den økonomiske bistand og et større antal flygtninge. Mange af disse lande har været direkte eller indirekte involveret i de igangværende konflikter og har af den grund en stor moralsk forpligtelse. Men det er svært at få dem til det og umuligt at tvinge dem. Hvad angik Den Afrikanske Union, var ministeren noget mere optimistisk. Den har styrket sin tilstedeværelse og sin politiske involvering, især i de nordafrikanske konflikter og i Nigeria i kampen mod Boko Haram. Dem støtter både Danmark og EU økonomisk. At de afrikanske lande tager ansvar og hold om konflikterne på det afrikanske kontinent, vil Danmark fortsat støtte.

Det er en udfordring at få bådene til at vende om: Hvor skal de vende tilbage til, og hvor er der nogen, der er klar til at tage imod dem? Mange af fartøjerne er heller ikke fartøjer i traditionel forstand og kan dårligt sejle tilbage til, hvor de kommer fra.

På Holger K. Niensens spørgsmål svarede han, at EU bestemt vil diskutere den sociale og økonomiske udvikling, som ministeren forventede ville blive en stor del af indsatsen. Ifølge regeringens opfattelse kræver det mere udviklingsbistand, ikke mindre, da bistanden også er med til at finansiere de humanitære indsatser og præasyludgifter, hvis flygtningene endelig når frem til Danmark. Der er brug for de midler, man har, og som man forhåbentlig også ville have efter et folketingsvalg.

Det var efter ministerens mening rigtig set af Holger K. Nielsen, at Libyen var den store udfordring, og at der var ved at opstå en stor økonomi omkring menneskesmugleri.

Hvad destruering af fartøjer angik, svarede ministeren, at det for nogle år siden lykkedes i farvandet ud for Spanien i en såkaldt Atelantaaktion at konfiskere fartøjer på åbent hav, evakuere folk ombord og sænke fartøjerne. Det rejste en række juridiske spørgsmål, som skulle afklares i de kommende uger.

Justitsministeren gentog, at det var blevet besluttet i EU, at den væsentligste indsats er Triton med de beføjelser, den operation nu har. Det støttede Danmark, og hvis der var behov for yderligere, ville man se på det med stor velvilje. På spørgsmålet om, hvordan man hindrer drukneulykkerne, svarede hun, at det var så kompliceret, fordi man kun gør det ved at sikre, at færre skibe sejler ud fra den nordafrikanske kyst. Derfor var det der, man ville komme til at lægge presset.

Ministeren kunne ikke på stående fod give Holger K. Nielsen et svar på de enkelte landes holdning til en omfordelingsnøgle af asylansøgere internt i EU. Men ud fra det ambassadørmøde, der havde været i forbindelse med ugens rådsmøder, havde hun forstået, at en række lande umiddelbart var positive. Der var dog også lande, der var imod. Hun tilbød at svare skriftligt.

Til Lars Barfoed sagde hun, at det at sende bådene tilbage kræver, at der er et land at sende dem tilbage til, og man kunne ikke afvise, at der ombord i nogle af bådene kunne være folk fra Islamisk Stat eller formodede terrorister. Desto vigtigere er det at registrere alle og optage fingeraftryk. På asylområdet er der tit tale om falske identitetspapirer. Man ser også i Danmark asylansøgere, der har fået fingerspidser helt ned, så man ikke kan tage deres fingeraftryk. Det kan blive rigtig svært at håndtere. Når de kommer til Europa, skal de derfor registreres, også så man kan afdække, om der er eftersøgte for kriminalitet eller hjemvendte Syrienskrigere blandt dem. Derfor er man afhængig af, at tingene fungerer i det første land, de møder. Derfor er man også positivt indstillet over for at hjælpe, bl.a. i Italien.

Mødet sluttede 14.58